

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

La preocupació del Pare Etern

—Si us haig de donar gust a tots, no se me'n gira poca, de feina!...

Com comencen

La premsa de per aquí, especialment la germanòfila, ha donat gran aire a les veus que corren sobre el reconeixement, per part dels austro-alemanys, de l'autonomia de Polònia. Amb això alguns volen demostrar que els Imperis centrals s'inspiren en els generosos principis de la justícia i del dret.

I bé: el telègraf ens acaba de donar compte del primer acte realitzat a Varsòvia pels alemanys, senyors de la vella capital polonesa. Aquest primer acte ha estat una concessió a les reivindicacions de Polònia? Ha estat el reconeixement de la seva autonomia? Ha estat la proclamació del rei de la Polònia autònoma?

Res d'això. El comandant de les tropes germàniques que ocupen Varsòvia, per a començar, ha empresonat les personalitats més conegudes, prenent-les en resens. I ha adreçat un manifest brutal als pocs habitants que a la ciutat queden, per a fer-los saber que les persones dels presos responen del que pugui succeir a qualsevol soldat alemany dins la població.

Bon començament, doncs! Aquest és el respecte dels teutons envers els polonesos. Aquesta és la política nova de la gent de Berlín.

Fan bé els polonesos d'estar avui al costat de Rússia. Duen el còs llatzerat per les passades persecucions moscovites. Però per a ells, els alemanys han estat sempre pitjors que els russos. Berlín és l'enemic implacable i etern. Petrograd pot esdevenir l'amic. Els russos han ferit el còs dels polonesos. Però els prussians els han ferit l'ànima. I, per als pobles, són les ferides de l'ànima les més greus i les més doloroses.

El retorn de Polònia

UN escriptor catalanista, al qual se suposa germanòfil, don Ferrán Agulló, s'apressa a posar uns comentaris nacionalistes a la presa de Varsòvia. Deia la seva esperança, gairebé la seva certitud, en la reconstitució del regne de Polònia pels alemanys, deixant passar aquests, si així no ho feien, l'ocasió del regoneixement d'una justícia històrica i del restabliment d'un dret imprescriptible.

Després de l'escomesa contra Servia i de l'inferral dictadura de Bèlgica, quina joia per a un catalanista germanòfil poguer narrar plans imperials de reconstitucions populars! Contra les històries de les dominacions prussianes (que bé, mostrar la restauració de la Polònia llegendària, ideada pels germànics, realitzada pels germànics, sense una demanda dels polonesos, ni una anterior promesa otorgada per les cominacions d'una realitat perillosa! *Deutschland, Deutschland über alles...* Alemanya, Alemanya per damunt de totes les nacions lliberadores...

El senyor Agulló deu ignorar la posició actual d'Alemanya davant de Polònia. Portada per la seva inhabilitat política, intenta la germanització dels polonesos amb lleis violentes parides pel cervell quarteler de von Bülow. Oblídem tota l'acció brutal de Prússia contra Polònia, durant el segle XIX, que ni el crim detura. Prescindim de les lleis de residència, que encara avui prohibeixen la permanència en la Polònia alemanya de tot polac que no sigui súbdit prussià; de les de colonització, que treia les terres dels pagesos polonesos per a entregar-les a camperols prussians; de les d'ensenyança, que prohibia la llengua polaca. Tot això va de 1870 a 1900. Es encara segle XIX, el pretèrit que s'incorpora a l'història. Nosaltres oferim al senyor Agulló l'obra prussiana des de 1900, l'obra que, usant la terminologia de *La Veu de Catalunya*, anomenaríem noucentista.

I bé, el noucentisme alemany a Polònia, conseqüència intensitats crudels que expliquen la seva actuació en la guerra present. Les lleis de colonització fracassaren. La natalitat polonesa triomfava sobre la prussiana i les organitzacions patriòtiques de crèdit desfeien la codícia teutona. Què fer contra la fecunditat i la resistència econòmica de Polònia? Von Bülow imaginà el seu projecte d'expropiació forçosa i en 1908 fou aprovat en el Landtag. Al polac que no volia vendre les seves terres als compradors prussians se'l expropiava. En 1912 començà la seva aplicació, i fou tanta l'indignació produïda, que els diputats demòcrates arribaren a dir en el Reichsrath austriac, que era un deshonor l'al·liança amb un poble que aplicava a la seva política el banditatge jurídic! No n'hi havia prou amb això. La germanització de la

terra, imposava la germanització espiritual. En 1905 se promulguen noves disposicions contra la llengua polaca, abolint fins la tolerància que's tenia amb l'ensenyança religiosa en les escoles elementals. Ja no's podia ni llegir, ni escriure, ni resar, ni cantar en la llengua de Polònia. Von Bülow fou implacable. Primer castigà els pares patriotes; després obligà als mestres prussians a caure en violentes sevícies amb els infants, arribant a empresonar als petits escolars que desobediaven les ordenances prussianes. Polònia respongué amb les seves famoses vagues escolars. Von Bülow no cedí. A les vagues escolars, oposà les repressions i una nova llei, per la qual quedava prohibit l'ús en les reunions públiques de tota llengua que, essent distinta de l'alemanya, no fos parlada per més del 60 per 100 dels ciutadans. L'odi dels polonesos s'encengué encara més. En el seu triple odi contra la triple tirania, Prússia representava la favorita. L'alemany: heu's-aquí l'enemic. L'austriac era tolerant i el rus, a la fi, un eslau. L'alemany no tenia amb ells cap concomitancia ni cap generositat. En el segle XX Muraviev se deia von Bülow.

Mentres Prússia inaugurava el segle XX amb una implacable germanització, Rússia, amb la seva lliberalització, portava als polonesos avenços migrats, molt migrats, però que iniciaven una orientació favorable als polacs. Foren otorgats, després de les revoltes de 1905, els drets constitucionals, se concedí tolerància religiosa, derogant-se el decret prohibitiu d'adquirir terres a tot aquell que no professés la religió ortodoxa, decret pel qual s'excluïa als polonesos catòlics de la compra de terres, i finalment, se concedia autorització per a obrir escoles particulars, on se permetia l'ús de la llengua polaca. El Czar, prometent l'autonomia de Polònia al començament de la guerra, posava un noble epítet a iniciatives anieriors, que trobaven sempre en els germanòfils de la Cort els seus contradictors més implacables. Goremy Knie, ministre er cap, en plena Duma i abans de la conquesta de Varsòvia, acaba de declarar que «després de la guerra, Polònia tindrà el dret d'organitzar lliurement la seva vida nacional, social i econòmica».

Vanes paraules? No ho negarem. Rússia ha comès tres errors polítics, que els liberals, tot just arribats al govern, deuen rectificar: la negativa a llibertar els 70.000 condemnats polítics, la permanència de l'utilitat als jueus i el no haver convocat una Dieta polaca, formant un exèrcit polonès que marxés contra els alemanys darrera de la bandera de l'Àliga blanca. Però quina confiança poden concedir els polacs a les promeses, ni als mateixos fets immediats, imposats per la guerra, dels alemanys? La promesa i el decret d'autonomia sempre poden ésser per a la diplomàcia germanica «un troç de paper».

El senyor Agulló regoneix que la escriptora espanyola Sofia Casanova, esposa i mare de polacs, se sent polaca russificada,

declarant que a Polònia es més viu l'odi a l'alemany que al rus. Els diputats polonesos, a la Duma, han parlat noblement: «Fidels a Rússia en el perill comú, però més fidels encara a Polònia.» El senyor Agulló haurà de recordar aquestes paraules que pronunciades pel diputat polonès Stychel en la cambra prussiana en 1908, semblen dites en el mes d'agost de 1915: «Els alemanys ens ho han pres tot. Ara volen, además, els nostres cors, els nostres cors polonesos. Doncs no els tindreu mai. Serem nosaltres, al cap i a l'últim els vencedors!».

MARIUS AGUILAR

En Guerra del Rio empresonat

LS governadors de Barcelona no escarmenten. Una ciutat tan capacitada per l'exercici de tota mena de drets polítics com és nostra Barcelona, se troba d'un temps ençà amordaçada per les arbitrarietats governatives. No's pot parlar de la guerra, no's pot al·ludir a les nacions bel·ligerants, en Dato és intangible, etc., etc., i a tot això hi ha que afegir els procediments de la policia, que té el dò, quan intervé en un conflicte, d'enverinar-lo fins al extrem de que's produeixin, com l'altre dia al Camp d'en Grassot, verdaderes batalles campals.

Trets, ferits i quaranta republicans a la presó. Com és natural, el jutge va decretar la llibertat de tots ells, però per un excés de zel, o per cobrir l'expedient va processar al ex diputat provincial Guerra del Rio, considerant-lo com un dels promotors del avalot i acusant-lo d'haver disparat varis trets contra la policia.

Afortunadament en Guerra és prou llest per a sapiguer escullir el moment de disparar el seu *browning* i els pèrits armers han declarat que el ocupat al ferm propagandista republicà, feia molts mesos no havia sigut descarregat.

L'auto de llibertat d'en Guerra, després de aquesta declaració dels armers se imposa, perquè els altres delictes que se li acumulen, entre altres un que el califiquen de actes que comprometen la pau del Estat són delictes imaginaris que no han sigut mai inclosos en el còdic penal espanyol.

Esperem per totes les raons aduïdes poguer donar prompte una abraçada an en Guerra del Rio.

Els espectadors

SE pot ésser espectador de la gran guerra. Fins hi ha homes i Estats que són espectadors per força, perquè no poden ésser res més. Però entenem que els qui siguin espectadors, ho han d'ésser amb dignitat.

I veiem aquí a l'entorn nostre, tanta gent que fa d'espectador sense conservar la dignitat exigible... Un espectador de la gran guerra no ha d'ésser un espectador dels toros. I el fet és que molts miren la lluita com si fós una *corrida*. Va dir un periòdic francès que la majoria dels francòfils i germanòfils espanyols vénen a ésser una mena de gallistes i belmontistes. Aquesta frase va aixecar protestes a Espanya. Nosaltres creiem que l'al·ludit diari no anava gaire equivocat.

Comprenem l'apassionament dels que són partidaris d'un i altre bàndol, però quan allò que apassiona és el sentit espiritual de la lluita, les seves conseqüències polítiques i humanes. En canvi, trobem baix l'apassionament dels que se fixen només en qui és més fort, més brau, en qui té més gallardia. Això és pura tauromaquia, pur flamenquisme. La guerra d'ara és una guerra d'idees, una lluita per l'hegemonia ideal del món. No és un desafiament de valents, no és una baralla de galls.

Per la pròpia dignitat personal i per la dignitat col·lectiva del nostre poble, han de fugir d'aquesta manera d'apreciar la guerra, d'aquesta especial actitud d'espectadors. Ens hem de fixar principalment en el contingut polític i ideal que la guerra du en ses entranyes de foc. Quan, demà, els canons hauran callat i la sang haurà deixat de córrer, prosseguirà la marxa de les idees victorioses. I elles, les idees, passant pel camí obert per les armes, seran les qui dirigiran el món en sa evolució.

No afecta al nostre poble la guerra dels soldats; no tenim oberta la ferida de la carn. Però és que per ventura no ens afecta aqueixa magna batalla de l'esperit? Sí, amics, sí, que ens afecta. Si bé el teatre de la guerra de la sang és extensíssim, queden fora d'ell moltes terres i Estats. Però del teatre de la guerra de les idees, no en queda fora cap terra, cap estat, cap poble que tingui ànima. Espiritualment som, doncs, bel·ligerants.

Que en la guerra de la sang som espectadors? Acceptem-ho. Però siguem al menys espectadors amb dignitat.

FULMEN

EL MAL EXEMPLE

PER més que el govern d'en Dato vol amagar les seves aficions germanòfiles sota un vel de neutralitat, aquest vel és d'una *granadina* tan clara que deixa transparentar marcadament la germanofilia dels nostres amos i senyors.

La prova més palesa de que les aficions dels que manen se'n van vers als alemanys, la tenim en la deriva d'imitar els procediments dels *junkers*, imposant per la força la voluntat dels que governen encara que sigui passant per damunt de tota mena de legalitat constitucional.

Al diari que no dóna gust se li fa la vida impossible a força de denúncies; si no n'hi ha prou s'embolica als seus redactors en un procés, i si encara no callen se'ls engarjola i se'ls posa al damunt un article qualsevol de qualsevol llei especial. I ja els tenim *mutts* i a la gavia.

Lo que abans passava solament a Rússia, ara passa en aquesta mena de nacions neutrals, que volen ensajar la *fortalesa* prussiana a l'esquena dels seus mansos governats.

A la Constitució ja n'hi han d'escrites de llibertats, però pels que els han de fer complir, els seus articles són lletra morta. *Dret de reunió* diu que diuen les lleis vigents, però contra aquesta vigència s'aixeca un governador que prohibeix una reunió a porta tancada, dintre l'hostatge d'una societat legalment constituïda, fonamentant la prohibició en que a la comunicació rebuda posant-li en coneixement l'acte hi faltava el punt sobre una i.

Si no hi ha manera d'evitar-la, aleshores es troba modo de disoldre-la a garrotades, fent anar a la concurrència, lligada com una pila de Cristos, en manifestació cap al Palau de Justicia.

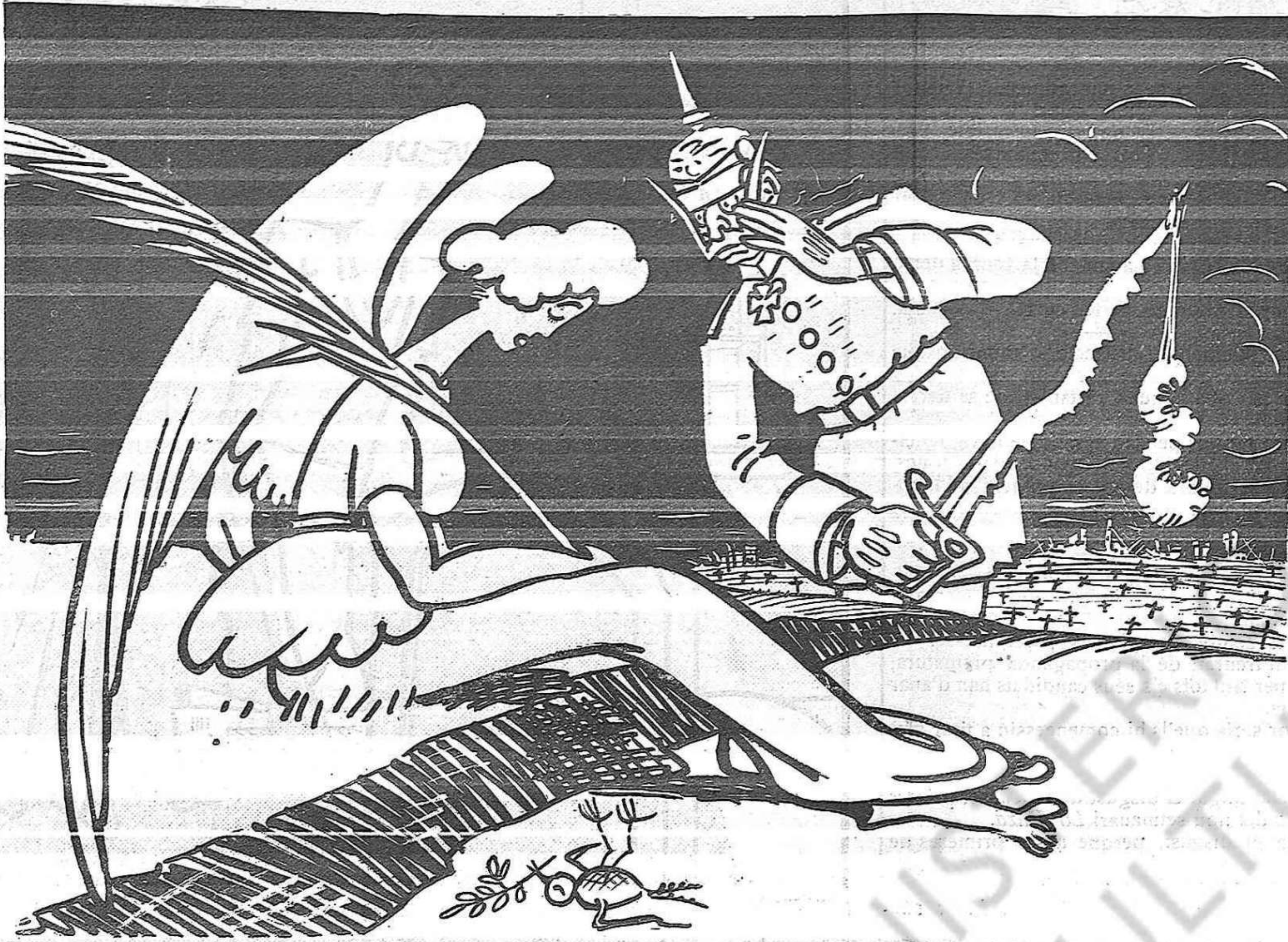
És inútil protestar. Els que cridem contra aquests procediments anti-constitucionals; els que ens sublevem contra aquest poc respecte a les manifestacions legals de la vida ciutadana, tenim una veu tan xica que no se ens sent ni del coll de la camisa. En canvi, els que tenen la veu a cau d'orella dels que manen; els que podrien alçar la eficàcia en favor del poble empaïtat a cops d'estaca i en defensa dels escriptors perseguits a cops de denúncies, callen prudentment esperant pot-ser l'ocasió de cridar en profit propi.

Resignem-nos a sofrir baix l'imperi d'uns mals imitadors de la *Kultur* prussiana. Per mor de la neutralitat, el Govern no's pot dir germanòfil, però pot ensenyar l'orella teutona imitant les seves *chulaperias*.

JERMI DE JESUS

La paraula sincera

—Ep!... Noia!... No t'adormis, que'm sembla que't necessitaré aviat.

Sonata XC

Nois, ja no hi han miserables; vui dir que no hi han *Los Miserables*, ximplets! no feu ganyotes.

No se'n pot ésser massa de arruixat; un hom pren embranzida i sembla que tot és séu... tot d'un plegat, amb una pela de taronja, amb una pedra rodona, amb un tronxo de col ensopega, rellisca i en orri.

Això és lo que ha passat a en Pintado, a en Capdevila i a tots els redactors, d'aquest diari per pebrots, inclusiu al Samblancat. Es una llàstima, però jo ja ho veia venir, anaven massa depressa. Naturalment que de lo civi jumem-nos en, però ei sabre, nois, és ei sabre.

Molt bé, és a dir, molt malament. Els requetè-brutos faran un dinar commemoratiu, els republicans com si res, i pot-ser algun prohom dirà:

—Què s'havien pensat aquests ximplets! I aquests ximplets s'havien pensat moltes coses, més nobles que les que pensen ells i que nosaltres patim.

Però, és lo que vos dic, no es pot ésser massa arruixat; en aquest món de mones tot pot dir-se i fer-se, és sols qüestió de mesura, mal per poc i mal per massa.

Endemés, què vos sembla lo de Reus? Va bé, eh? Quin senyor Tarrats, i quins burgesos els d'aquella terra. An aquest senyor de la cotonaire que el posin en llista junt amb en Prim i en Fortuny. Tot s'ho mereix, és un mestre en això de provocar conflictes. Vatuva nada món! Si jo tingués de premiar-te, no't faltaria un adorno. Que me'n fan de gracia aquests burgesos; «vos ho dono tot»; la llengua, bacò daries, «vos ho dono tot»; però ara, reconèixer les societats no pot ésser. La meya dignitat, l'esperit de classe, els amics. **Bandarres, més que bandarres!**

I, som-nit, la vaga, la miseria, lo que vingui... Després un senyor que diu: ja ho veuen si en soc de desgraciat, ara tinc de plegar, em sacrifico pel bé de la població; tanco.

Bandarres! Més que bandarres! I aquests de la policia? On s'és vist que amb garanties constitucionals vigents no es pugui parlar de tot? On s'és vist entrar a trets en una sala on pot-ser hi han culpables, però que hi han més innocents, (la pro-

va de que n'hi havia és que els han deixat anar.) Sembla que'ns busquin el còs, i a fè que fan malament perque fa molta calor i a l'estiu fins els boscos s'encenen sols.

Deixem-ho córrer. Varsovia! Mala setmana aquesta, amics, mala setmana. Un hom arriba a cansar-se. Tens de fer un esforç per aixecar l'esperit, però l'has de fer.

Varsovia. Iwanogoroff. Mala setmana. Entre els de fora i els de dins ens acabaran els quartos. Per postres la calor maleïda. Deu-me beure, que m'ofego.

MORITZ XII

Notes de fora

La Escala.—Per a amenitzar les passejades que dona el capellà seguit de molts nois, els fa jugar a la guerra dividint-los en francesos i alemanys i entaulant batalles campals que per cert hi perden sempre els francesos. Aquestes són les ensenyances d'amor i pau que reben els nois en aquests passeigs, cultivant-els-hi els instints més perversos i que el millor dia, quan ell no hi sigui, acabaran a pedrades.

I de tant profit com els seria el coneixement dels treballs de agricultura, de plantes, minerals i tants altres que fanen la seva missió simpàtica! **Púbol.**—Als 23 anys d'edat ha mort en aquesta població el ferm republicà Ramón Carábús. Descansi en pau.

EN DATO, SEMPRE NEUTRAL!

Un francès de molta xispa i un aixeric alemany, que, amb tot i la guera, encara conservaven l'amistat, parlant, un dia, d'en Dato, van començar-se a «enfilat» i per tallar la disputa varen fè un pacte.

—Veuràs—

va di el francès:—tu insisteixes en que en Dato, tot nyau, nyau, fent veure que no s'enreda, procura sempre ajudar als francesos?

—Sí; i no m'erro.

—Doncs bé; per treure't del cap aquesta ceba ridícula i deixar ben demostrat que ocorreix tot lo contrari,

jo tinc un medi.

—Veiam.

—El cuiner de casa en Dato és amic meu.

—Per molts anys!...

—Valent-nos d'aquest conducte, tu envies a don Eduard un pernil dels que Alemanya sab amb tant gust preparar, i jo, al mateix temps, li envio una caixa de xampany vingut de la meva terra.

—I què?...

—No pot ser més clar!

Quan en Dato es trobi a casa aquests dos presents, marcats amb el *marchamo* d'origen, per quin se decantarà?

—Ja entenc!...

—Beu xampany?... Francòfil.

Menja pernil?... Alemany.

—M'encanta la teva idea.

—De modo que ho fem?

—I tal!...

Ets un pescadò admirable!...

—Doncs apa, a preparar l'am.—

Entren en un gran *colmado* i sense perdre un instant, el francès, seguit d'un home que porta ben embalats els dos simbòlics obsequis, se'n va a casa don Eduard i els entrega al cuiner.

—Dongui-ho—

li diu—al senyor, de part d'un admiradò entusiasta. Demà tornaré a passar i em dirà amb tota franquesa quin efecte li ha causat.—

I així va fer-ho. Passades vintiquatre hores, i amb fam de sapiguer la resposta, el tranquil francès se'n va a casa del senyor Dato.

—*Bueno*, expliquim; com ha anat?—pregunta al cuiner:—L'obsequi ha tingut èxit?

—Brillant!...

El senyó està contentíssim.

—Però... no ha manifestat incinació o preferenciar...?

—Home... si li haig de parlar amb sinceritat, ho ignoro. Només sé que ha destapat amb tota calma els dos bultos, que ha posat els ulls en blanc i que en cosa de mitja hora xano, xano, s'ha clavà tres talls de pernil ben grossos i tres copes de xampany.

C. GUMÀ

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 6 AL 12 D'AGOST DE 1915

Per terra

Varsovia ha caigut. La guerra segueix amb la mateixa furia... L'èxit alemany al front oriental és evident. Però ni aquests èxits ni deu èxits de la mateixa importància poden decidir el resultat de la guerra.

Els russos prossegueixen la seva resistència heroica, i l'avenç del enemic és molt lent. Munts de cadavres alemanys marquen les petites etapes de la marxa cap endavant dels kaiserians.

La plaça forta de Novo-Georgiewski, continua resistint, cosa que representa un gros entrànc per als moviments dels teutons en aquella regió. Val a dir que la dita plaça situada a la confluència del Vístula i el Bug, reuneix magnífiques condicions de resistència.

Aconseguiran els russos deturar del tot l'avenç austro-alemany? Per de prompte, hi ha hagut reculada en la regió de Riga.

En el front occidental, apart d'alguns atacs alemanys fracassats, el fet més sortint és l'èxit dels anglesos a la regió d'Iprés, on han reconquerit les trinxeres dels voltants de Hooge, de les quals el mes passat s'havien apoderat els alemanys.

Seguèix força viva la lluita al front italià, sobre tot al planell del Carso, on els italians han fet alguns petits avenços i han capturat uns quants centenars de presoners.

Als Dardanel, han obtingut els aliats un èxit importantíssim, realitzant nous desembarcs de tropes en altres punts de la península de Gal·lípoli. En aquests combats han fet 700 presoners turcs i s'han apoderat de 1 canó, 9 ametralladores i abundantíssimes municions.

Al Càucus, nous avenços russos.

Per mar

Un submarí austriac ha enfonsat el submarí italià *Nereida*. En canvi, el submarí austriac *U. 12* ha estat tirat a fons amb tota sa tripulació per un submarí italià.

El vell cuiracat turc *Hairedin Barbarossa*, de 10.000 tonelades, ha estat enfonsat per un submarí aliat en el mar de Màrmara, ofegant-se molts tripulants.

Una forta esquadra alemanya ha intentat forçar el golf de Riga, essent rebutjada pels russos i perdent dos vaixells pescamies.

El contratorpeder anglès *Lynx* ha xocat amb una mina al mar del nord, salvant-se part de la tripulació.

Navilis francesos han bombardejat diversos punts de la costa de la Turquia d'Asia.

Per l'aire

Uns *Zeppelins* han fet un *raid* damunt Anglaterra, matant dones i criatures, com de costum. De retorn, un dels dirigibles fou destruït prop d'Ostente per aviadors aliats.

Una esquadra de 32 avions francesos ha bombardejat Sarrebruck.

Un dirigible italià caigué al mar.

COMA capellà vell que era, tenia una experiència del món! Coneixia als homes i a les dones tant com a les mateixes canadelles.

En materia de tractar amb la gent, lo que se'n diu *haver mundologia* i esperit pràctic; no tenia rival. Era lo que en Pich en diria un *gran piscòlec*.

Amb el ram de confessions, testaments *in articulo mortis*, batejos i casaments, havia adquirit una formidable reputació. Sobre tot amo això últim: eis casaments.

Si n'havia casada de jovenalla, mossèn Baldiri!... Com hi tenia la mà trencada, en llegir la *pistola* de Sant Pau, i beneir als enamorats!

Ja és hora de començar el conte.

Conten d'ell, doncs, que un dia, tot fent de còmplic en aqueixa catàstrofe que en diuen el sant matrimoni, va preguntar al nuvi amb el tò de reglament:

—Fulano de Tal, vol per esposa a Sutana?
 —Sí, pare—respongué el nuvi emocionat.
 Conten que mossèn Baldiri, que aquell dia estava un xic alegre, va fer com qui no havia sentit la resposta.
 —Fulano de Tal, vol per esposa a Sutana?
 —repetí.
 I diuen que quan Fulano, empimpat, digué altre cop, cridant a plè pulmó—Sí, pare!—el mossèn se li apropà, festós, i li digué baixet, arran d'orella:
 —No t'enfadis, home, que ja parará.

L'emigració obrera a França

Un fort corrent d'emigració obrera a França ha estat produït per la guerra europea. Són a centenars i a milers els treballadors d'Espanya que, des del començament del conflicte, han marxat a la veïna República. Aquest moviment emigratori s'ha accentuat considerablement en els últims mesos i tendeix a augmentar molt més encara. A mesura que la guerra s'allarga, França necessita major nombre de braços per a les seves feines de pau, abandonades pels seus fills que han hagut d'anar a les trinxeres. I a mesura que aquí s'agrava la crisi industrial i comercial, van quedant sense ocupació major nombre de braços. Allò que manca a França, sobra a Espanya. D'una manera natural i fatal, doncs, s'ha establert i s'engrandeix el corrent emigratori cap a terres franceses.

El problema és greu i complex. Hi ha qui només vol veure un de sos costats, i s'exclama planyívolament davant l'espectacle dels treballadors nostres que la França ens pren. Alguns voldrien que les autoritats espanyoles adoptessin disposicions encaminades a evitar la sortida d'obrers. I no falten les males animetes que, portades per son estúpid odi a la República francesa, se dediquen a escampar innobles mentides per a esporuguir els nostres treballadors, assegurant-los que són víctimes d'un engany i que a l'arribar al estranger els esperen sofriments i miseries terribles. Un diari jaumí, integrista o cosa per l'estil, que es publica a Tortosa, escrivia l'altre dia un solt on amb frases patètiques s'aconsella als obrers de aquella comarca que no vagin a França, puix li consta que a d'altres que hi havien anat se'ls havia obligat a marxar a les trinxeres (!).

Nosaltres creiem que és deplorable l'actual moviment d'emigració. Els emigrants surten especialment de Catalunya; i aquí no sobra pas la gent per a que la manca d'alguns milenars d'homes joves, bons i forts obrers la majoria d'ells, no es deixi sentir. Però creiem també que en les actuals circumstàncies l'emigració és un mal menor. Entre romandre a Espanya en vaga forçosa o traslladar-se a França a guanyar un bon sou, és preferible això darrer. Moltíssims dels emigrants deixen aquí la seva família, i des l'altra banda dels Pirineus envien els seus estalvis, que són relativament quantiosos, puix quasi tots cobren bons jornals.

Tot el que tendeixi a dificultar el moviment emigratori, així les disposicions de l'autoritat, com les campanyes esporuguidores, representa un desacert i fins una mala acció. L'única cosa a fer és atenuar la crisi industrial i comercial amb mides de governs intel·ligents i previsoros, i preparar per a més endavant un període de floreament econòmic a la nostra terra. D'aquesta manera minvaria el nombre d'emigrants i s'aconseguiria més tard la repatriació dels qui se'n hagin anat durant aquests mesos. Desgraciadament, el Govern de Madrid permaneix indiferent, inmovil, sense pendre cap resolució que tendeixi al fi indicat. Heu's-aquí una actitud musulmana que fa rabia i fa tristesa...

A. R. i V.

REPICS

o se'n han adonat, cavallers?
 Quina calor!
 Es un estiu insofrible.
 Tots els espanyols tenim xopa la camisa—els que encara tenim la sort de gastar camisa.

Una suor neutral que tot ho traspasa.
 I que cada dia va en augment. Ja veuràn demà matí, al miting del «Soriano», quina calda!
 El senyor Andrade ja deu suar... d'engunia.

Tenim l'immensa satisfacció d'anunciar que el nostre entranyable amic i company Gabriel Alomar és troba ja quasi restablert de sa darre-ra malaltia.

Al felicitar-nos per tan agradable nova, felicitem de pas als llegidors de LA CAMPANA, doncs, gracies a la millora de nostre eminent col·laborador, molt aviat podran tornar a assaborir les seves valentes cròniques.

D'això se'n diu llevar-se dematí.
 Els carlins han obert ja una oficina electoral a Barcelona.

¿No'ls sembla que això es precipitar-se?
 Que'n treuràn de la propaganda prematura, si tant per tant tots els seus candidats han d'anar a l'aigua.

¡Millor seria que'ls hi comencessin a tirar ara, que'ls pobres se refrescarien.

Havem tingut el disgust de fullejar el primer número del nou setmanari *La Raza*.

Diem el disgust, perquè a les primeres de canvi eis 14 xaiets de don Antoni ja han *metido la pata y enseñado la oreja*.

Además de mauristes, els de *La Raza* són catalanòfobs.

Gent de mala *raza*, que Nostre Senyor ens els aparti ben lluny.

El nou bisbe de Girona ha disposat que'ls capellans de la seva *rodralia* segueixin afegint a la missa les oracions *Pro pace i Pro papa*

Sí, sí!
 Tu me la darás «mañana.»
Pro pace...
Pro papa...
Pro... la guerra no s'acaba.

Uns quants *Zeppelins* han tornat a volar damunt les costes d'Anglaterra.

I menos mal que s'accontentessin amb volar; també ho fan els coloms i són gent de pau.

Els monstres del cel han deixat caure aquest cop un centenar de bombes incendiaries que han causat la mort a una dotzena de persones, quasi tot dones i criatures.

Felicitem altra volta als germanòfils. Amb poques com aquesta, la victòria final és d'ells.

S'ha encarregat de la direcció dels Escolapis de Tarrasa, el rector don Salvador Coch.

Vetaquí un cognom que hi vé com l'anell al dit.

Tractant-se d'un sarrió de carbó... això de Coch resulta la cosa més natural.

Ha deixat de publicar-se el valent periòdic republicà *Los Miserables*.

L'història de sempre, una denuncia, dues, cent, cent cinquanta. Cap conseqüència, fins que un dia la ploma s'escorra i una casta especial i inviolable que patim a Espanya, es dona per aludida i la denuncia va aleshores seguida de empresonament.

I s'ha acabat la broma, dos redactors cap a París, i encara gracies que hagin pogut escapar. Sentim de debò la ensopegada.

Com diem més amunt, en plé èxit periodístic, han desaparegut *Los Miserables*.

L'endemà de la sospensió ho comentaven, condolguent-se'n, dos joves radicals.

—Quina llàstima!... ja no hi ha *Miserables*.
 —Ja ho veus!... i tants que en queden!

Llegim:

«El Centre Instructiu de Gracia ha rebut la benedicció del Sant Pare, que havia sol·licitat.»
 Gran cosa!

Nosaltres un dia, per fer barrila, vàrem escriure a Roma que'ns en enviessin una, i ens en van fer pagar sis rals.

Ja veuen si costa poc l'ésser *benèit*.

Adios Kluck!

El xistós governador que patim ha dit que havia sospès el miting de la Casa del Poble del Districte V, amb l'intent de «evitar una catàstrofe».

Qualsevol diria que la policia havia de fer correr els gasos asfixiants.

Estiuejadors d'altura.
 El senyor bisbe d'Urgell, doctor Benlloc, ha

Els grans homes en l'intimitat

—Així que se m'acabi l'espelma,... bona nit i bona hora!...

anat a pendre les aigües al balneari d'Onteniente.

En el món tot són capritxos i cadascú fa el que vol.
 Tu vas a pendre les aigües?
 Doncs jo em quedo a pendre el sol

Els diaris han donat compte aquests darrers dies de la conferencia tinguda pel més gran de nostres novel·listes i el Rei.

Ara aneu a sapiguer si després de la conferencia, don Benet serà més germanòfil... o vice-versa Perque la veritat, aquests articles promesos sobre l'irredentisme espanyol, ens fan sospitar quelcom que podria ésser pocgrat als aliats.

Sembla que Alemanya ha proposat a Rússia si vol fer la pau per separat.

I Rússia què?—preguntaran vostès.
 Rússia pensa contestar-li de aquí deu o dotze dies en una forma per l'estil de la que va usar al contestar an en Napoleó a les portes de Moscou.

Llençant-li al damunt dos mil·lions de homes fresquets i ben armats.

A buena hora mangas verdes.

Ha sigut denunciat al jutjat aquell miting del Teatre Soriano, en que en Lerroux va dir tot lo que li va donar la gana... i va fer bé.

Esperem que don Armengol Giner, president del miting de demà al mateix teatre, parlarà també com un home.

I esperem que d'aquí quinze o vint dies el governador civil sabrà cumplir amb la seva obligació.

No tot han d'ésser tragedies com la del Camp d'en Grassot.

Conversa entre un anglès i un francès.

—I vostè ho creu que Anglaterra podria haver fet un esforç molt més gros?

—No hi ha dubte, però l'ajuda d'Anglaterra ha sigut la més eficaç, tot i sense esforçar's-hi.

—I el servei obligatori quan pensen imposar-lo?

—Per Anglaterra serà un triomf tan gros el haver guanyat la guerra, com haver sapigut vèncer sense restringir cap de les seves refor-

mes liberals. Tots deuriem desitjar que no hi hagués necessitat de imposar a Anglaterra el servei obligatori!

Un frare caputxí fou convidat a visitar un convent de monges.

Al entrar al rafetor, la mare abadesa li omplí un petit vaset de un vi ranci molt superior.

—Es molt vell aquest xarel·lo!...—li digué tot abocant la garrafa.—Heu de sapiguer que té més de trenta anys.

El frare el paladejà; i ella li preguntà:
 —Què us sembla?

—Que, pels anys que té, trobo que no ha crescut gaire.

I al dir això el frare signava condolgut la mida del vaset.

Cavallers: Pepis: La enviada darrerament, sí, senyor; les altres, com que no m'agraden tant, resten en cartera. Sobre tot procuri desterrar per complet les assonancies en els versos aconsonantats. Es un defecte d'una lletgesa horrible. —C. F. B.: Ens ha enviat la xarada, però s'ha oblidat de incloure-hi la solució. Ara si envia la solució, no's descuidi la xarada.—Un hortelà: Anirà arreglada... bastant arreglada. Records a la família.—Pep Carabassa: Com més anem, menys valem.—Figot de Reus: Alguna coseta, no diré que no.—S. del C.: Tal com estan, és segur que no; si em vaga el corretgir-los, potser sí.—Ll. P.: Si hi cab, amb molt gust.—Joan Aubert i Manent: Entren en cartera, per si de cas.—J. C.: Havem d'ésser justos, abans que tot. Si vostès van a demanar un iavor a capella, és natural que l'home se'l cobri; faci'n com nosaltres, que no'ls en demanem mai cap.—Selva de M.: Documents per l'estil del que'ns envia, deuen haver d'anar seriosament firmats.—J. P., J. V., J. R. i G., i Lionsaf: No'ns ha sigut possible complaure'ls, per varies raons... i totes de pes.